Dosarul nr. 21rji-1704/24 Judecătorie Edineț sediul Briceni
/ 1-24076429-03-21rji-11122024/ Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

21 ianuarie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord

În componența:
Președintele completului Ion Talpa
Judecători Ecaterina Arseni și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție Andrei Socol împotriva ***încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2024,*** adoptată în limitele plângerii depusă de către condamnatul **Cebanu Iuri *******, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 11 iulie 2024 în Judecătoria Edineţ, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Cebanu Iuri împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, prin care a solicitat constatarea condițiilor precare de detenție pentru toată perioada de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul Cebanu Iuri a indicat că, se deține în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în celula nr. 27, o perioadă îndelungată de timp, în condiții inumane și anume: supraaglomerarea, nu se respectă spațiul locative de 4 m^2; lipsa sistemului de ventilare artificială; celula populată cu diferite insecte; lipsa mobilierului; apa potabilă de calitatea rea; asistența medicală necalitativă și insuficientă. Condamnatul Cebanu Iuri a solicitat constatarea încălcării

prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei din motiv că a fost deținut în condiții inumane de detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Cebanu Iuri împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Cebanu Iuri a fost deținut în perioada 20.03.2023 - 03.04.2023, 18.09.2023 - 08.08.2024 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 339 (trei sute treizeci și nouă) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Cebanu Iuri cu 34 (treizeci și patru) zile pentru perioada de 339 (trei sute treizeci și nouă) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Cebanu Iuri, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 13.09.2022, cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 02 (două) luni, s-a redus cu 34 (treizeci și patru) zile.

S-a obligat administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs nemotivat directorul Penitenciarului 2 Lipcani, comisar de justiție Andrei Socol, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2024 cu respingerea plângerii depuse de condamnatul Cebanu Iuri.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit.

Verificând argumentele din recursul declarat în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17[1]) Cod procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art.473[2] alin.(3) Cod de procedură penală, Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473[2] alin. (5) Cod de procedură penală, Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art.473[3] alin.(2) Cod de procedură penală, Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Potrivit art.473[4] alin.(4), (5) Cod de procedură penală, (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Cebanu Iuri împotriva administrației instituțiilor penitenciare privind condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a

Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanțele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Cebanu Iuri, temei de casare a încheierii instanței de fond și respingere a plângerii condamnatului nefiind stabilit.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 22.10.2024, este nefondat și pasibil respingerii.

Potrivit materialelor cauzei deferită judecății se constată că, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 13 septembrie 2022, Cebanu Iurii a fost condamnat în baza art. 189 alin. (3) lit. e), art. 351 alin. (1), art. 217 alin. (2), art. 84 alin. (1) Cod Penal, și în temeiul art. 85 alin. (1) Cod Penal s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară a Judecătoriei Bălți, sediul central din 25.11.2021, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 05 ani 02 luni, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip semiînchis, cu amendă. Termenul executării pedepsei a fost calculat din data pronunțării sentinței 13.09.2022, cu includerea în termenul executării pedepsei perioada aflării în stare de arest preventiv din 19.03.2022 până la data de 13.09.2022.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2022, sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 13 septembrie 2022 a fost casată parțial în latura corpurilor delicte, în latura reducerii pedepsei și în latura acțiunii civile cu privire la încasarea prejudiciului moral. S- constat faptul că Cebanu Iurii s-a deținut în perioada 22.03.2022-13.09.2022, în total 175 zile în penitenciarul nr. 11 Bălți. În temeiul art. 385 alin. (5) CPP s-a dispus reducerea pedepsei cu 350 zile. În rest dispozițiile sentinței a fost menținute fără modificări.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08 august 2023 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Cebanu Iuri în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 11 Bălți, fiind 3 redus termenul pedepsei în condițiile art. 4734 alin. (4) CPP cu 10 zile, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2021.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Cebanu Iuri s-a aflat în detenție: în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 20.03.2023- 03.04.2023, 18.09.2023-08.08.2024 data întocmirii raportului, în total o perioadă de 339 (trei sute treizeci și nouă) zile în calitate de condamnat.

Prin urmare, materialele cauzei denotă faptul că condamnatul Cebanu Iuri a fost eliberat din instituția penitenciară în legătură cu executarea pedepsei.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul Cebanu Iuri se deține în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în sectorul de tip semiînchis, deci avea dreptul, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere (6.00-22.00) să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. Pe parcursul executării pedepsei în Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul Cebanu Iuri a fost deținut în celula nr. 2. Celula nr.27 reprezintă o încăpere cu suprafață totală 37,4 m^2, situată la etajul 2, blocului locativ nr. 1, unde s-au deținut 11 persoane, suprafața locativă pentru un condamnat constituie 3,4 m^2. Iluminarea naturală este asigurată prin geam de tip termopan cu oberliht, care se deschide pentru asigurarea ventilației naturale; iluminarea artificială se efectuează prin 2 corpuri de iluminare; asigurarea cu energia electrică prin sistem centralizat de încălzire, și celula este amenajată cu 2 calorifere de încălzit, în perioada rece a anului temperatura aerului se păstrează la un nivel nu mai mic de 180 C. Celula este dotată cu 11 locuri individuale de somn, 2 mase, 4 noptiere, 3 scaune, 2 cuiere pentru haine și 2 polițe de perete.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Cebanu Iuri în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada continuă de la 20.03.2023 până la 03.04.2023 și de la 18.09.2023 până la 08.08.2024, în total o perioadă de 339 zile.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani prin prisma celor invocate de către condamnatul Cebanu Iuri, a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cât și ținând cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Cebanu Iuri s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

Astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Cebanu Iuri pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 2 Lipcani au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Evaluând gradul și intensitatea suferințelor suportate de condamnatul Cebanu Iuri, acesta a beneficiat de o reducere de 1 (una) zi pentru fiecare 10 zile de

detenție, astfel încât din termenul pedepsei stabilite lui Cebanu Iuri, i-a fost redus cu 34 zile (conform formulei 339 zile x 1/10 = 34 zile), pentru perioada de aflare în condiții precare în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

În cele din urmă, reducerea a 34 zile pentru perioada de 339 zile, în care condamnatul Cebanu Iuri s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, este una corectă.

Ținând cont de calculele reținute, precum și de faptul, că condamnatul Cebanu Iuri la data examinării prezentei cauzei în instanța de recurs a fost eliberat din instituția penitenciară în care se deținea astfel, reducerea a 34 zile a termenului pedepsei definitive stabilite prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Central din 13.09.2022 cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 02 (două) luni în care condamnatul Cebanu Iuri s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, este una corectă.

Prin urmare, instanța de recurs consideră, că reducerea aplicată este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa dedusă, și care va avea efectul compensatoriu.

Așadar, Colegiul penal reține legalitatea încheierii contestate, iar recursul administrației Penitenciarului nr. 2 Lipcani este neîntemeiat și urmează a fi respins.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Reieșind din cele expuse supra și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1) lit. a) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție *Andrei Socol,* împotriva ***încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din***

22.10.2024, adoptată în ordinea art. 473^{2}-473^{4} Cod de procedură penală în privința condamnatului ***Cebanu Iuri*** *****, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Judecători: